

Features of teaching for National School of Judges of Ukraine

Особливості викладання для слухачів Національної школи суддів України

Mikhailo Kukhta

Key words:

professional training of judges, special training of candidates for positions of judges, National School of Judges of Ukraine.

Ключові слова:

професійне навчання суддів, спеціальна підготовка кандидатів на посади суддів, Національна школа суддів України.

Однією з ключових цінностей, на яких базується освіта в Національній школі суддів України, є інноваційність. Так, у Стратегії розвитку судової системи в Україні на 2015–2020 рр. вказано на доцільність використання під час викладання підходу на основі розв'язання справ та інтерактивних методик із метою розвитку практичних навичок кандидатів на посаду судді. До переліку предметів спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді включені методики тлумачення законодавства, стандарти доказування в різних видах проваджень, судова практика як джерело права, складення мотивувальної частини судових рішень, ораторські навички, питання професійної етики та дисциплінарної відповідальності, інформаційні технології, психологія, медіація, боротьба з корупцією, іноземні мови¹.

У Національній школі суддів України навчальні програми та курси розробляються на таких засадах: 1) відповідно до об'єктивних навчальних потреб суддівського корпусу; 2) з урахуванням особливостей цільової аудиторії (юрисдикція, досвід (стаж) роботи на посаді судді, спеціалізація (за необхідності)); 3) актуальності проблематики (розробка курсу «на випередження», а не «постфактум»); 4) за активної участі суддівської спільноти. Формами викладання стандартизованих програм підготовки є безпосереднє навчання в аудиторіях, дистанційне навчання (у тому числі в режимі онлайн), наставництво під час стажування кандидатів на посаду суддів та комбіноване навчання².

Важливого значення під час навчання професійних суддів набуває дискусія, що здійснюється шляхом діалогу між тренером та особами, які проходять спеціальну підготовку³.

В. Сімоненко зауважує, що слухачам Національної школи суддів України найбільше імponує робота в малих групах як форма навчання, під час якої вони мають можливість удосконалювати свої фахові вміння шляхом оцінки позицій інших кандидатів, а також формування навичок роботи в команді. Також майбутні судді віддають перевагу засвоєнню нових знань під час викладання з використанням презентаційних матеріалів. Неодмінним засобом підвищення ефективності опрацювання інформації є схеми, таблиці, ілюстрації⁴. Оптимальною методикою здобуття професійних знань і їх удосконалення є моделювання ситуації⁵.

Спеціальна підготовка суддів передбачає також формування морально-етичних цінностей (моральну орієнтацію). Так, Л. Зуєва стверджує: «Без довіри, порядності, професіоналізму та патріотизму (у їх природному синтезі) вибудувати сучасну суддівську освіту неможливо. Ось чому розбудова суддівської освіти нині має

¹ Стратегія розвитку судової системи в Україні на 2015–2020 рр. Київ, 2014. С. 15. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1467884108Стратегія%20розвитку%20суд07.pdf>.

² Концепція національних стандартів суддівської освіти в Україні. URL: <http://nsj.gov.ua/ua/about/symbols/>.

³ Городовенко В. Періодичне навчання суддів та координаційні практики. Слово Національної школи суддів України. 2014. № 1. С. 117.

⁴ Сімоненко В. Інноваційні методики у підготовці суддів. Слово Національної школи суддів України. 2014. № 1. С. 109.

⁵ Городовенко В. Періодичне навчання суддів та координаційні практики. Слово Національної школи суддів України. 2014. № 1. С. 117.

розпочатися з пошуку в загальнодержавному масштабі талановитих суддів, спроможних до викладацької діяльності»⁶.

У зв'язку з тим, що тренери повинні досконало володіти навичками викладання, у межах нашого дослідження варто звернути увагу на категорію «педагогічна майстерність». Це поняття можна розглядати таким чином: а) як результат усіх оцінних дій і вчинків, які переводять будь-яку діяльність у професійну; б) як якість людини, набуту нею впродовж багатьох років кропіткої праці, що характеризує цілісний педагогічно-професійно-життєвий досвід особистості судді, а тому в сукупності з талантом і геніальною жилкою визначає його характер; в) як стан задоволення судді результатами своєї професійної та педагогічної діяльності⁷.

Таким чином, здійснення належної підготовки суддів залежить як від ефективності форм роботи зі сформованими особистостями, так і від суддів-тренерів, які забезпечують викладання дисциплін у Національній школі суддів України. Методики, програми професійного навчання, якісний професійно-педагогічний склад, а також усвідомлене бажання слухачів здобути нові знання справедливо вважають важливими умовами прийняття майбутніми суддями оптимальних судових рішень, зміцнення суспільної довіри до суддів та підвищення авторитету судової гілки влади.

Анотація

У статті проаналізовано особливості викладання для слухачів Національної школи суддів України. Розглянуто ефективні методики викладання з позиції слухачів. Визначено критерії належної підготовки суддів.

Summary

The article analyzes the peculiarities of teaching for the students of the National School of Judges of Ukraine. Considered effective teaching methods from the point of view of listeners. The criteria for proper training of judges are determined.

Використана література:

1. Стратегія розвитку судової системи в Україні на 2015–2020 рр. Київ, 2014. 32 с. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1467884108Стратегія%20розвитку%20суд07.pdf>.
2. Концепція національних стандартів суддівської освіти в Україні. URL: <http://nsj.gov.ua/ua/about/symbols/>.
3. Городовенко В. Періодичне навчання суддів та координаційні практики. *Слово Національної школи суддів України*. 2014. № 1. С. 116–121.
4. Сімоненко В. Інноваційні методики у підготовці суддів. *Слово Національної школи суддів України*. 2014. № 1. С. 108–111.
5. Зуєва Л. Критерії педагогічної майстерності І.А. Зязюна – підґрунтя психолого-педагогічної підготовки професійних суддів в Україні. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти* : зб. наук. праць / за ред. О. Романовського. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. Вип. 45(49) : Матеріали 2-ї міжнародної науково-практичної конференції «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників» (25–26 травня 2016 р.). Ч. 2. С. 122–134.
6. Зуєва Л. Дослідження теоретичних засад психолого-педагогічної підготовки професійних суддів у системі суддівської освіти. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2017. № 1(9). С. 32–36.

⁶ Зуєва Л. Критерії педагогічної майстерності І.А. Зязюна – підґрунтя психолого-педагогічної підготовки професійних суддів в Україні. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти* : зб. наук. праць / за ред. О. Романовського. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. Вип. 45(49) : Матеріали 2-ї міжнародної науково-практичної конференції «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників» (25–26 травня 2016 р.). Ч. 2. С. 127.

⁷ Зуєва Л. Дослідження теоретичних засад психолого-педагогічної підготовки професійних суддів у системі суддівської освіти. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2017. № 1(9). С. 34.

Mikhailo Kukhta,

Postgraduate Student of the Department of Constitutional Law and Comparative Law
Faculty of Law
Uzhhorod National University